

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a lap tulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minder hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdájában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Zombor, aug. 18.

Röpke szó s találó elmés ötletként van ke-
 letkezése óta forgalomban a hirhedt zsoldos ge-
 nerális azon mondása, hogy a háboruhoz három
 dolog szükséges: pénz, pénz és megint pénz. Azóta
 tisztába jöhetett vele mindenki, hogy nemcsak a
 háboruhoz, hanem minden egyébhez a világon
 pénz kell, legfőképpen és legelőbb pedig a béke
 műveihez, a rendezett államháztartás vezetéséhez.

Midőn 25 év előtt a százados függősége és
 gyarmatszerű kormányzata után magyar hazánk
 önálló ország gyanánt szerveztetett és a független
 államok minden föltételei és kellékeivel láttatott
 el, az új rend ellenségei, kifogyva egyéb argu-
 mentumaikból, azon egyetlen nyomós és alapos
 okoknál fogva jövedöltek a dualizmusnak kora
 véget, hogy Magyarország nem elég gazdag egy
 önállólag berendezett s nagyhatalmi hivatását
 fentartó állam háztartási költségeit fedezni.

Hogy e baljóslatu kifogás mennyire igazolt
 volt, azt a következmények, fájdalom, nagyon is
 hamar és alaposan beigazolták. Az új háztartás
 szervezésével járó elkerülhetetlen beruházások
 teméntelen pénzt igényeltek, melyeket kölcsön
 kellett venni, s mivel hogy hitelünk épp oly ke-
 véssé volt, mint pénzünk, rövid lejáratu függő
 uszora-kölcsönök alapján kellett a nélkülözhetet-
 len fedezetek előteremtéséről gondoskodni. Az
 államháztartás hiányai mindig újabb kölcsönök
 által fedeztetek s ezek kamatai viszont mindig
 újabb összegekkel öregbítették, a közpénztárak
 egyre üresebbeké váltak, s az államtönk mármár
 kikerülhetetlennek látszott. Pedig, hogy en-
 nek bekövetkezte az amugy is óriási deficitet, a
 mit jelentett volna Magyarországra nézve, azt
 alig szükség bővebben magyarázni. A magyar
 nemzet kétségbevitte államalkotó képessége,
 a nemzetiségeknek irányadó körökben is pártolt
 föderalisztikus törekvései, végül az új állam be-
 csületbeli kötelezettségei a régi Ausztria adós-
 ságainak fedezése és a közös hadsereg fejleszté-
 se- és fentartását illetőleg . . . mindeme körülmények
 végzetessé tették volna a fizetéképtelenségből
 eredő válságot magára az oly nehezen
 kivívott állami önállóságra nézve is és az anyagi
 tönk mellett az erkölcsi és politikai bankrott egy
 második Világost idézett volna fel a magyar nem-
 zetre nézve.

Felismerték, átértékelték a helyzet veszélyes

voltát a nemzet élén álló vezérférfiak, félreértet-
 ték a pártarcokból eredő meghasonlást és gyű-
 lölködést, mellőzték a közérdek csökkentésének
 hangoztatása által való hajhászását az olcsó nép-
 szerűségnek, de közös erővel hozzáfogtak a hon-
 mentés nehéz és már-már elkésett munkájához,
 és ma — hála a gondviselésnek és a kormány
 és törvényhozás hazafisága és bölcseségének
 — nem csak túl vagyunk a veszélyen, de állam-
 háztartásunk rendkívül kedvezőnek is mondható.

E sikerek óriási áldozatok árán, az adózó
 nép erejének végső megfeszítésével voltak csak
 elérhetőek, s hogy mindezek dacára a közadók
 nyomasztó volta miatt a nép körében általános
 agitáció nem támadt, hogy ez kormányzati és
 parlamentáris válságokra — miként más orszá-
 gokban hasonló körülmények között elmaradhat-
 latlan — nem vezetett, ez éppen a magyar nem-
 zet kiváló politikai érettségében, állandó képes-
 ségében leli magyarázatát.

Miként, és mily eszközökkel történt e kedvező
 fordulat negyedszázados alkotmányos életünkben,
 pénzügyi politikánk fejlődésének történetéből tud-
 hatjuk. Ezuttal csak azért szükséges e körülmé-
 nyekre rámutatni, hogy annál inkább kiemelhesük
 nagy jelentőségét azon örvedetes eredményeknek,
 melyek államháztartásunk ez idejé második ne-
 gyedbeli állampénztári kimutatásából tűnnek elő.

Az 1892-ik év költségvetése tudvalevőleg
 csak pár ezer forint többlettel lett előirányozva,
 mely csekély összeg nem egy gúnyos megjegy-
 zésre szolgáltatott alkalmat az ellenzéknek, s
 politikai cselogságnak minősítették azt inkább,
 mint realis alappal bíró tételekből eredő rezultá-
 tumnak. A gyakorlati eredmény most fényes
 elégtételt ad az ország kincstárosa lelkiismeretes
 sáfárkodásának. A folyó év második negyedének
 pénztári eredményei már magukban öt milliónál
 nagyobb összegű tiszta bevételt tüntetnek fel,
 mint a szintén igen kedvezőnek mondható múlt
 évi megfelelő időszak eredményei.

Igaz ugyan, hogy e többlet összegében nem
 egy oly tétel is foglaltatik, mely átmeneti termé-
 szettű, de ez a kiadásokra nézve is áll legalább
 is ugyanazon mértékben. Mindazonáltal az egyes
 bevételi tételek többleteit közelebbről vizsgálva,
 minden kétséget kizárólag nyerhetjük azon ör-
 vedetes meggyőződést, hogy ama többleti tételek
 a bevételeknek éppen azon ágazataiból erednek,
 melyek a közjólét, a közvagyonosodás emelkedé-

sére vallanak. Ilyenek a fogyasztási adók, a
 bélyegjüvedék, a bányászat, vasművek, sótermelés,
 államvasutak stb.

E kedvező folyamat körülbelül biztos kilátással
 kecsegtet arra nézve, hogy az idej államháztartás
 végeredménye legalább is oly örvedetes-
 ten fogja meghaladni az előirányzatot, mint a
 tavalyi, és hogy az állampénztárakban felhalmozó-
 zódó közkinés hathatósan hozzá fog járulni az
 új pénzreform keresztülvitelének könnyítésére és
 az új viszonyokkal járható pénzforgalmi zavarok
 elhárítására.

Megnyugvásul szolgál ez az adózó polgár-
 ságnak a vagyoni biztonsága iránti gondosságában.
 Szívesen fog minden adófizető az ő filléréivel a
 közköltségek fedezetéhez hozzájárulni, tudva, látva
 azt, hogy amaz áldozatok tetemes része a bölcs
 és takarékos sáfárkodás folytán közkinésül a haza
 javára ismét megtérül.

A közigazgatás reformjával erősen fog-
 lalkoznak a belügyminiszteriumban. A mint értesülünk
 már hét törvényjavaslat van készen erre vonatkozólag.
 Ezek a következők: 1. A megyei közigazgatási tiszt-
 viselők. 2. E tisztviselők hatásköre. 3. Az ezekre vonat-
 kozó szolgálati pragmatika és fegyelmi eljárás. 4. A
 megyék autonómiaja. 5. A megyei közigazgatási bizott-
 ságok. 6. A közigazgatási bíróság. 7. A gyámügyi és
 gondnoksági ügyek szabályozása. — E javaslatok ké-
 zítésénél figyelemmel volt a mult országgyűlés képviselő-
 házi közigazgatási bizottság tárgyalásaira. E javaslatok
 különben a közigazgatási reformjavaslatoknak csak első
 sorozata, melyet követni fog a második. Már dolgoznak
 is az új községi törvényjavaslaton és az új városi tör-
 vényjavaslaton. Hihető, hogy e javaslatok már ez év
 lefolyása alatt törvényerőre emelkednek.

Helyi és megyei hírek.

A király születésnapját, mint rendesen,
 nagy pompával ülte meg városunk. A hajnali órákban
 mozdárdurogások hirdették az ünnepet s reggelre már
 a középületeken s több magánépületen is lobogók voltak
 kintzve. Istentiszteletet tartottak ugy a róm. kath., mint
 a gör. kel. és az izraelita templomban. A róm. kath. 9
 órai misén Fejér Gyula apát-plébános celebrált díszes
 segédlettel s a kóruson a kaszinó-egyleti dalárda énekel.
 Megjelentek ott testületileg ugy a polgári, mint a kato-
 nai hatóságok. A városi tisztikar, élén Csihás polgár-
 mesterral, a vármegyei tisztikar Karácson Gyula főjegyző
 vezetésével, a pénzügyigazgatóság élén Danzer pénzü-
 gyigazgatóval, a törvényszék élén Széchenyi elnökkel,
 az ügyészség élén Dobák ügyésszel, a járásbírósg élén
 Dömötör járásbíróval. A katonai hatóságok — a cs. és
 kir. és a honvéd tisztikar — Pacher alezredes, Beösze

A „BÁCSKA“ tárcája.

A barát.

Kinek ajka

Egyre hajta:

„Barátom vagy te nekem“;

Higgyél neki,

Mert úgy érti:

„Te nekem, — én neked nem.“

Bodrog Kabos.

A SZÜLETETT FELTALÁLÓ.

Irta: Bergl Sándor.

Leereszkedő köszöntéssel toppantott be reggeli 8
 órakor Edison Elihu amerikai honpolgár Sir Thomson
 Haddan szabadalmi irodájába. Az iroda egyike a leg-
 jobbaknak és legkeresettebbeknek, és Edison Elihu ur
 egyike a legutolsó klienseknek.

Az irodában a szolga porolta az álványokat és
 asztalokat, kivülte senki sem volt még ott. De azért
 Elihu, rendes szokása szerint, méltóságjeljesen beleeresz-
 kedett a Thomson ur klienseinek szánt karosszékekbe,
 épen ugy, mintha legalább is pár ezer dollárt hozott
 volna a találmánybuvárnak.

Edison Elihu 42 éves férfi volt, szakál, bajusz és
 biztos jövő nélkül. Mesterségének a mulakatosságot val-
 lotta; tényleg tanult kereskedő, elcsapott vasutas, szol-
 gálatban levő házimester, és született lángész és feltaláló
 volt. — Ez utóbbi mesterségében a legnagyobb tökélyre
 vitte. Találmányainak számát ő maga sem tudta; de
 annyit önértzetesen állított mindig, hogy találmányai az
 emberiség jövő boldogságát hordják méhükben. Lángészét
 az iparnak egymástól nagyon távol eső terein foglalkoz-
 tatta. Találmányai a legváltozób ipari cikkeket ölelték
 fel és megtöltötték bizar képekkel elcsigázott agyát,

mintái pedig szük lakásának minden zegét zugát. Annysira
 vitte a feltalálást, hogy bizony ha istállója van, még
 ebbe is csupa új találmányu minta-paripát állított volna.

Mint minden emberi cselekedet, ugy Edison Elihu
 találmányai is alá voltak vetve holmi földi fogyatkozá-
 soknak. Először semmit sem érték, másodsor a legbi-
 zarabb kategóriába tartoztak, harmadszor pedig azt a
 szégyent hozták Elihu fejére, hogy miattuk, böles oko-
 zójuk New-York összes, számszerint 65 szabadalmi iro-
 dájából kiutasított. — Edison Elihu a pénztelen
 feltalálókhoz tartozott, de azért ez — a kiküszöböltetés
 perceitől eltekintve — nem hervasztotta el viruló re-
 ményeit.

Minden reményének, önbizalmának és egész lényé-
 nek egy támpontja volt: a neve. Ezt hangsúlyozta
 valahányszor egy-egy találmányáról beszélt — soha sem
 beszélt másról. — Ezzel akart imponálni, meg a lebo-
 rotvált ábrázatával, amilyen a valódi Edisoné is. Csak
 egyről feledkezett meg. Arról ugyanis, hogy az igazi
 Edisonnak a neve Tamás, Elihu pedig a feltalálás bűvös
 mesterségében volt Tamás. A villamosságban s a repté-
 lésben legtöbbet fáradozott Elihu s a repülés terén nem
 is kellett kísérletekkel vesződnie, mert valahányszor
 egy-egy szabadalmi irodába ment, mindannyiszor önkény-
 telenül kísérletezett.

Első találmánya egy ablakkal ellátott esernyő volt,
 melynek célját az képezte, hogy regényes hajlamu ifjak
 és lányok esős időben is láthassák a vándorló felhőket.
 Második terméke épen nem meddő lángészének egy
 csizmahuzóval összekötött petróleum-lámpás, melynek
 célját nem igen kell magyarázni. A későn hazajövő férj
 ugyanis csak beleállítja cipőjét a huzóba és a lámpa
 meggyullad. E találmány különös tekintettel van a pityó-
 kos állapotban leledzőkre.

E nyughatatlan fej most már a mosónék tönkre-
 tételére fordította erejét, akik neki sok kellemetlenséget
 okoztak. Feltalált egy 365 finom rétegből készült férfi-
 inget. A napi használat után le kellett szakítani a felső
 réteget és az ing illetően tisztán leszolgált az esztendő.
 Szökővekre külön 366 rétegű ingek gyártását vette

célba, nehogy a rétegek és napok számának össze nem
 egyezése miatt kifogásolják találmányát a pedáns ameri-
 kiaiak.

Valahányszor találmányai értékesítéséhez fogott,
 mindannyiszor kudarc lett a dolog vége. Mindegyik
 találmányára külön részvénytársaságot akart alapítani,
 de ez sehogys sem akart sikerülni. A különben vállalkozó
 szellemü yankeek igen zsigoriaknak mutatkoztak vele
 szemben. Lelki szemei előtt óriási számszlopok állottak,
 amelyeknek mindig megmaradt az a hibájuk, hogy csak
 számszlopok. — Így találgatott fel, így ábrándozott és
 számolt 15 sovány esztendőn át Elihu, minden évben
 remélve, hogy a következő lesz az a várt kövér esztendő
 és minden esztendőn csalódva, hogy ez sem volt az.

Most is a következő „biztos“ kövér esztendőn
 merengett el, midőn belépett az iroda tulajdonosa Mr.
 Thomson Haddan. Elihu felállott és jelentőségteljesen
 pislogott Mr. Thomson felé. De ez a legnagyobb ciniz-
 mussal, amilyen csak egy szabadalmi iroda-tulajdonostól
 kitelhetik, mondta:

— Tudja, hogy nincs időm, röviden végezünk.

— Igenis Sir Thomson röviden fogok végezni,
 olyan röviden, amint az ilyen genialis gondolatoknál
 csak lehetséges.

S avval szemei a lehető legjelentősebb kerekdö-
 séget nyerték, de ez Thomson urat nem hozta ki fleg-
 májából. Egyet dörmögött s foghegyről szóló csak:

— Folytassa.

Elihu folytatta.

— A leggenialisabb találmányról lesz most szó,
 azért különösen figyeljen Mr. Thomson, mert nem tudom,
 el tudom e még egyszer mondani.

Elihu ugyanis azt gondolta, hogy minden láng-
 észnek hirtelen balállal kell kimulnia.

— Arról van szó, hogy két igen hasznos dolgot,
 amelyek eddig külön tettek hasznos szolgálatokat, most
 egyesítsünk. Nemde ön is mindig elhagyja a fogpisz-
 kálóját? Lássá, én is így vagyok vele, most sincs nálam
 (ez igen bízható volt). De az ingomb, az mindig helyén
 marad. Rendeltetésénél fogva ugyanis az ingomb két

örnagy és Szentkirályi csendőrfőhadnagygal élén jelent meg. — A mise alatt egy honvédszázad Vörös Tibor százados vezénylete alatt három pompásan sikertelt díszítést adott. A hatóságok innen átmentek a gör. kel. templomba, ahol Kupuszárevits Lyubomir esperes celebrált a 10 órai misén. A zsidó templomban 11 órakor tartott meg az istentisztelet. — Délután 1 órakor 32 terítékű bankett volt az „Elefánt”-ban. A tósztot Pacher alezredest mondotta. Előbb német nyelven szólott s öfelségére ültetette poharát. Háromszoros „Hoch”-bal felelt rá a közös és honvéd tisztikar. Utána nyomban magyarul mondott áldomást a király öfelségére, mire harsogó háromszoros „éljen” volt a válasz s a cigány, míg előbb a „Gott erhalte”-t játszotta, most a „Hymnus”-ra gyújtott rá. A köztiszteletben álló alezredest a tisztikar ifjúsága általános lelkesedéssel környezte.

A szerb patriárka és a kulpini szerb egyházközség. A kulpini szerb egyházközség ritka szép adományban részesült. Brankovics György szerb patriárka ugyanis a napokban Dungserszky Lázár szenttamási nagybirtokos kíséretében látogatást tett Kulpin községben, születése helyén, mely alkalommal a nemzeti alaphoz megvett 30 hold földet Kulpin szerb egyházközségének adományozta, az ottani szerb iskola fenntartása céljából s azon óhajának adott kifejezést, hogy a lakosság közös erővel ezen alap gyarapításán munkálkodjék, hogy egy idő múlva annak jövedelméből egy fiú és egy leányiskolát és egy papot el lehessen tartani. A patriárka megígérte különben, hogy még gyakran el fog látogatni születése helyére s meggyőződést szerez ezen iskolai alap gyarapodásáról. A szerb egyházközség többnyire földműves tagjai nagyban bálálkoztak s kezét csókolták egyházfejelmüknek, ki Stratimirovits István érsek után ezen község legnagyobb jöltevéjé vált nagy-lelkű adománya által.

Egyházi ének. A róm. kath. templomban a király ö felsége születése napján tartott istentisztelet alkalmával a kaszinó egyleti dalárda Führer Róbertnek egyik férfikarra irt miséjét adta elő. Betétek voltak: „Adoratio salvatoris” Kainerstorfer Klotildtól, énekelte Karvázy József ur, és Krall János „Ave Maria”-ja, énekelte Kéllő Mór és Staudacher József urak.

Kinevezés. Reitter Oszkár, városunk szülötte, Nagy-Beeskerek város rendőrkapitányává véglegesen kineveztetett.

Kinevezések. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság Urszó Antal és Kekezovich Gyula zombori kir. adóhivatali díjtalan gyakornok-jelöltek, kir. adóhivatali díjtalan gyakornokokká nevezte ki.

Tanítóválasztás. Az adai róm. kath. iskolaszék Timagl Lajost választotta meg az üresedésben levő tanítói állásra.

Ügyvédek kongresszusa. Győrött a napokban az ügyvédek országos jellegű kongresszusa tanácskozott, mely kongresszuson kamaránk kiküldött által képviseltette magát.

A kaszinó már-már elkészült nagy ünnepére a 25 éves jubileumra. A befásított udvaron föl vannak már állítva a lampionokat és mécseseket tartó oszlopok és lécek; mert a bankett itt lesz kedvező idő esetén a hűsben. A nagyterem — mert hiszen tánc is lesz — külön díszítésre nem szorul ezuttal, mert hiszen csak most renováltak annak belsejét. Érdekesnek ígérkezik az esti mulatságon kívül a délelőtti diszkógyűlés, melyre nemcsak a tagok, hanem a nagy közönség is hivatalos, ugyszintén a délutáni gurigázó-verseny a többrendbeli érdekes verseny-díjjal. Az eddigiek szerint az ünnepélyen igen nagyszámú közönség vesz részt.

A koronázási föliratok kiállítása. Érdekes kiállítás nyílt meg Budapesten kedden, e hó 16-án. A koronázás 25 éves jubileuma alkalmából Magyar- és Horvátország különböző törvényhatóságai, felekezetei, intézetei és egyesületei által a királyhoz intézett hódoló díszfeliratok augusztus 25-éig a nemzeti múzeum könyvtárában ki vannak állítva. Öfelsége adta meg hozzá a beleegyezését.

Országos dalünnep tartott a napokban Budapesten, amely egyszersmind jubiláris jelleggel is bírt, amennyiben a dalegyesületek szövetkezésének 25 éves fordulóját is ünnepelték az alkalommal. Megyénkből kiküldött által képviseltette magát a szabadkai és az apatini dalárda.

ellentétes irányban húzó ruhadarabrésletnek lyukaiba van helyezve. Nem kell hosszasan magyaráznom, hogy a két ellentétes erő nyugalmat szül s az inggomb mindig helyén marad. Erre alapítom én a találmányt. Az inggombba behelyeztük a fogpiszkálót és ezentul nem lesz oka senkinek sem panaszkodni arról, hogy fogpiszkálóját elvesztette. Azt is elmondom mindjárt, hogy szándékozom értékesíteni. Természetesen szó sincs arról, hogy ezt a találmányt kiengedjük kezünkől. Mi ketten, ön Sir Thomson és én Mr. Edison Elibu new-yorki lakosok, mi fogjuk ezen rendkívüli fontosságú iparcikkal a világ öt részét ellátni. Szállítani fogjuk Massachusets államot egészen Tokióig. És Kamchatkától Kamerunig az emberek mindenütt inggomb fogpiszkálójával fogják fogaikat ebéd után tisztítani, és fogpiszkáló-inggombbal fogják ingeiket gombolni. 100.000 dollár tőke biztosan hoz évenként 8000 dollár kamatot. Ekkor megállt s jól megnézte gondolatában a 8000 dollárt.

Azután folytatta.
Önök van pénze, nekem nincs. Nekem van genialis találmányom, önnek nincs. Adjuk össze a kettőt és 10 év múlva saját vasutaink fogják szállítani a fogpiszkáló inggombokat. Adja be a világ összes szabadalmi hivatalaihoz a szabadalmi kérvényeket.

Egyet mondom még. Ez a genialis találmány megérdemli, hogy születésekor rögtön megjutalmaztassék. Én — és itt Elibu akadozni kezdett — legszebb jutalomnak tartanám Miss Ellen Thomsonnak, az ön leányának kezét. Itt állók, egy valódi gentleman, adja nekem leányát feleségül.

Mr. Thomson megnyomta a csengetyűt. A szolgál bejött, annak intett egyet és Sir Edison Elibu, számos genialis cikknek a feltalálója, kint volt a folyosón.

Ez volt az egyetlen szabadalmi iroda New Yorkban, a hova még mehettem és most innen is
Lent a kapu alatt Mr. Thomson cégtáblája alatt állott meg Mr. Edison Elibu s azon gondolkodott, hogy honnan vegyen utiköltségre való pénzt Washingtonba. Ott vannak még szabadalmi irodák.

Ujvidék szab. kir. város új városházát épít. Az előirányzat 183.500 frt 37 kr. Ugy ezt, valamint a tervezetet a belügyminiszter a napokban jóváhagyta.

Templomszentelés Baján. A bajai evang. ref. templomnak vasárnap, augusztus 14-én, volt a felszentelési ünnepe. A szertartást Szász Károly püspök végezte, akit hívei kiválóan nagy figyelemmel fogadtak. Délelőtt a zsúfolt templomban a püspök gyönyörű beszédet mondott a szertartás alkalmával, melyet megille tődéssel hallgatott a hívek sokasága. Az egyházi ünnepen testületileg megjelent Baja város hatósága, ott voltak az összes hivatalok és testületek képviselői, a vallásfelekezetek papjai s számosan a város és környéke előkelő polgárai közül. A szertartást fényes lakoma követte, melyen egymást érték a lelkes felkészítők. Gál Péter Szász Károly püspököt köszöntötte, ki Baja város tanácsára és közönségére ültetett poharát, a jövőre is kikérvén jóindulatát, melyet a kis ev. ref. egyház iránt eddig tanúsított.

Almásról. Multkoriban Almásról hírt adtunk, hogy az ottani ifjúság a kaszinó helyiségeiben fényes estélyt rendezett. Most megint arról értesítenek, hogy a múlt héten sikerült guriga versenyt tartott. Egyben azt is halljuk, hogy az ifjúság vasár- és ünnepnapokon az istentiszteleten szabatos énekével az ájtatosság emelésére szép sikerrel működik közre. A dícséret első sorban Scherk Nelli urhölgyet illeti, ki iskolázott szép hangjával elragadta a közönséget; másodsorban pedig Hiller József tanítót, a ki nem kimélve a fáradságot, vezeti a vakációzó ifjúságból alakult énekkart.

Háziezredünk — benne a zombori zászlóalj is — ma, pénteken, indult el Budapestre Pécset felé, ahol résztvesz a királygyakorlatokon. Az utat 8 napi gyalogmenetben teszi meg.

Tüz. Csantavéren a napokban Vásárhely Imre ottani lakosnak 160 keresztből álló buzakazalja — eddigéle még ismeretlen okból — kigyuladt és teljesen leégett. Minden erőfeszítés dacára nem lehetett megmenteni a kazal mellé állított löhúzós cséplőgépet, amely szintén teljesen leégett a nagyszij kivételével. A gabona nem volt biztosítva. A kár körülbelül az 500 forintot meghaladja.

Fizetés felemelés. Végre az igazságtügyi tisztviselő pötlékára is megérkezett a várva-várt utalvány. A folyó év második felére a törvénytörvény elnök pötléke 300 frtban, a bíráké, az ügyészé és aljegyzőké 75 frtban, az albiráké, az ügyészeké, telekkönyvvezetőké 50 frtban, a segédtelekkönyvvezetőké, az irnokoké 25 frtban, az irodaigazgatóé és jegyzőké 12 frt 50 krban, az irodatiszteké 137 frt 50 krban, a szolgáké 5 frtban és a fogházöröke a központban 10 frtban, azonkívül pedig 5 frtban állapított meg.

Bucsúbál. Az apatini dalárda folyó hó 15-én este 8 órakor tartalék- és zongora alapja javára saját, ugy az uri kaszinó helyiségeiben bucsúbált rendezett. A mulatság minden tekintetben fényesen sikerült; a közönségen kívül messze vidékről is voltak vendégek s az ifjúság minden töle telhetőt el is követett, hogy jól érezék magukat a vendégek s ennek fényes eredménye az volt, hogy a táncnak csak reggeli 5 órakor szakadt vége. A bezdáni banda pedig kedvderítő s talp alá való nótái fokozódó jó kedvet idéztek elő. A mulatságon körülbelül 150 személy vett részt. Az összes bevétel 115 frtot tett ki.

Eljegyzés. Mészáros Lajos, fehértemplomi áll. főgymn. rendes tanár, folyó hó 17-én eljegyezte Gerevics Gusztávnak, a zombori állami főgymnasium igazgatójának leányát, Ilona kisasszonyt.

Román mérnök tanulmányuton. Bainlescu román mérnök az utligyek tanulmányozása végett a román kormány kiküldetésében tanulmányutat tesz az országban s erre vonatkozólag a belügyminiszterium felhívta vármegyei törvényhatóságunkat, hogy amennyiben megynket is meglátogatná, lehetőleg támogassa a román mérnököt tapasztalatainak gyűjtésében.

Eljegyzés. Dr. Heller Armin sztanisicai községi orvos eljegyezte Zomborban Parcesitits Etelka kisasszonyt, özv. Parcesititsné Karolin leányát.

Táncfűzérke. A hódsági kaszinó-egylet folyó hó 27-én a saját és a népkör összes helyiségeiben pénztára javára zártkörű táncfűzérkét rendez. Belépti-díj 1 frt. Kezdeté 8 órakor.

Mikor legyen a gymn. VIII. osztályának a vizsgálója? Megtörtént némely középiskolában, hogy a VIII. osztály évről vizsgájt már áprilisban tartották meg és így a tanárok ez osztály tananyagát csak nagy bajjal, sokszor pedig általában nem végeztették el. E bajon segítő, a közoktatásügyi miniszter most rundeletet boesátott ki, melyben meghagyja, hogy a középiskola VIII. osztályának vizsgájt május első felében, lehetőleg közepén tartásák meg.

Neurasthenia. Ezen modern betegségnek, mely ezen ideg-geyenge korban a társadalom minden rétegében dusan arat, lett áldozatává e napokban egy derék s művelt fiatal ember, Lugserszky Jusztin, a helybeli kereskedelmi és iparbank szorgalmas másod-könyvvezetője. Egy régi szerelmi búbanat lassan ölé mérge bomlasztotta szét lelki egyensúlyát: egy ósdi história, mint Heine mondja, mely azonban „mindig új marad”. Rokoni az első tünetek konstatálása után rögtön felvitték egy hazai ideg-gyógyító intézetbe.

Az ujverbászi pártf. algymnásiumban a tanuló a jövő 1892/3. tanévre szeptember 1., 2. és 3. napjain, mindig délelőtti 9—12 óráig fognak felvétetni. A kített napok délutánja a javító s egyéb vizsgák fognak megtartani. A felvételnél a tanuló személyesen a szülők vagy helyetteseik kíséretében tartoznak megjelenni s előző évi iskolai bizonyítványukat, keresztes leveleiket (születési bizonyítványukat) és, ha 12. életévüket már elérték, újraolási bizonylatukat is előmutatni. — Kelt Ujverbászon, 1892. augusztus hó 13-án. Az igazgatóság.

Eljegyzés. Fejes István, ó-kéri aljegyző, eljegyezte Valach Vilma kisasszonyt, özv. Valach Karolina urhölgy leányát.

A kolera megállapítása. Az ázsiai kolera biztos diagnózisának megállapítása ügyében az olyan helyekre, ahol az orvos biztos diagnózist megállapítani nem bír s oly esetekben, mikor erős a gyanu, hogy ázsiai kolera lépett fel, a belügyminiszterium Pertik Ottó dr. egyetemi tanárt fogja a diagnózis megállapítása végett a helyszínére küldeni, aki esetleg a holttestet is

felboncolja. Ennek meglesz az a jó oldala, hogy ezáltal az ország lakossága a különféle kolera és kolera nosztrazsetek folytán nem fog alap nélkül félelembe esni.

A szabadkai pincér-egylet szeptember hó 8-án rendezi zászlószentelési ünnepélyét. Az előkészületek nagyban folynak már, most küldik szét a zászlószöveget, melyekből egy példányt József főhercegnek küldtek a napokban.

Táncfűzérke. Apatinban folyó hó 16-án este 8 órakor az Andrész féle vendéglő helyiségeiben Rottmüller Mór több éven át ott működő táncitanító, táncitanításának befejeztül táncfűzérkét rendezett.

Tíz artézi kut egyszerre. Ada község elhatározta, hogy belterületén tíz artézi kutat furat. Természetesen csak a kedvező talajviszonyok tették lehetővé ennek a határozatnak a meghozatalát.

Öngyilkosság. Tiszaföldvállról írják: Wittmann Béla, községi irnok, abbéli elkeseredésében, hogy 8 évi inokoskodása után sem tehetett szert jegyzői állásra, innen minden szó nélkül eltűnt és Eleméren öngyilkossági szándékából főbe lötte magát. A golyó azonban csak jelentéktelen sebet ejtett rajta, úgy hogy pár nap múlva fölépül. Most a nagy-beeskereki kórházban ápolják. Az eset itt és a szomszéd községekben nagy feltűnést keltett.

Eltűnt molnárlegény. Baján még e hó elején eltűnt egy Schiller Adolf nevű molnárlegény. Azzal távozott el hazulról, hogy a dunai malomba megy, de bizony azóta senki se látta s így azt hiszik, hogy még akkor belefut a vízbe s a Duna vize elvitte őt. Most intézkedtek hatósági keresése iránt.

Birkózó mészáros. Rosenberg Sándor zentai mészáros, aki nagy akrobata híreben áll, újból fölrandult Budapestre a napokban, hogy kivége részét az ott folyó birkózások dícsőségéből. Egy alkalommal már szerencsét próbált az olasz Robinettivel odafönn a Wulfcirkuszban, de akkor legyőzötte jött haza; most meg a francia Massonnal állott ki a sikra. Hosszabb, heves küzdelem folyt le közöttük, de végre is eredménytelenül fejezték be a mérkőzést. Nem sikerült egyiknek se legyőzni szabályszerűen a másikat. Amint a napilapok írják. Rosenberget zajosan megtapsolta a cirkusz közönsége.

Táncvigalom műkedvelői előadással. A sztanisicai ifjúság f. évi augusztus 13-án az ottani nagyvendéglő helyiségeiben táncvigalommal egybekötött jótékony célú műkedvelői színelőadást rendezett, mely alkalommal Szigligeti „Csikós”-át adták sikerülten elő. Az összes bevétel 46 frtra rugott, melyből 15 frt jutott a helybeli szegény tanulóknak javára. Felülízetések is történtek, melyeket a rendezőség köszönettel e helyen nyugtáz. Hubert 1 frt, Schutz Eszti 1 frt 20 kr, Klein 40 kr, Rosenberg 80 kr, Papp 40 kr, Biehler 80 kr, Dvornák 40 kr, Lyubojevics 20 kr, N. N. 40 kr, N. N. 80 kr, Baróthi Beke 1 frt 40 kr, Rein Mór 40 kr, dr. Heller 40 kr, Heller Richard 1 frt, Csipics 20 kr, Offenheimer Margit 60 kr, Schaffner Helén 1 frt, Bröder Izidor 40 kr, Licht K. 40 kr. Összesen 12 frt 20 kr.

Tolvaj tamburás. A zombori kir. törvénytörvény a következő körözölevelet teszi közzé: Kovács János lopás büntette miatt vádolt, topolyai származású, 24 éves, nőtlen tamburás nyomozandó és feltalálás esetén a legközelebbi kir. ügyész útján a zombori kir. törvénytörvény fogházába kísérendő. Személyleírása: nagysága közép, arca hosszás, areszine barna, haja fekete, homloka alacsony, szeme sárga, orra, szája rendes, fogai épek, álla rendes, bajusza fekete.

Görögpótló tantárgy tanárai. Van a gymnásiumi studiumok között egy tárgy, a melynek „görögpótló” a neve s tanulják azok a diákok, akik a görög nyelvet nem akarják tanulni. Ennek a tárgynak külön tanfolyama is van odafönn a fővárosban, a melyen maguk a tanárok szereznek bővebb ismereteket. Az ideai tanfolyamnak tanárhallgatói elhatározták, hogy a görög régiségeknek a helyszínén leendő tanulmányozása céljából Görögországba utaznak és hogy e tervük előmozdítása végett segélyt kérnek a kormánytól. Abban történt megállapodás, hogy e tanulmányi utazáson csak a görögpótló tanfolyam hallgatói fognak részt venni és elállanak attól a tervtől, hogy a többi tanárokat is részvételre szólítsák fel. Ez újabb határozat azért vált szükségessé, mert ha a vallás és közoktatásügyi miniszter anyagi támogatását akarják igénybe venni, azt csak bizonyos korlátolt számú résztvevők részére kérhetik.

A szóda megadóztatva. Baja város legutóbbi törvényhatósági közgyűlése az adónak egy új nemét hozta be. Megadóztatja ezután a savanyuvizeket. Kimondotta ugyanis, hogy a szikviz kis palackja után 1 kr, nagy palackja után 2 kr, belföldi ásványvíz után 0-60 literig 1 kr, 1-40 literig 2 kr, külföldi ásványvíz után 0-60 literig 4 kr, 1-40 literig 6 kr községi fogyasztási adó fizetendő.

Zálogház Palánkán. Steimnitz Klein Jannetnek egy Palánkán felállítandó kézzizálogházra a kereskedelmi miniszter megadta az engedélyt.

A vakok érdekében. Szapáry Gyula gróf miniszterelnök mint belügyminiszter a „Vakok országos önképző-, segélyező- és nyugdíj-egyletét” támogatandó, az összes törvényhatóságokhoz a következő körrendeletet intézte: „A vakok országos önképző-, segélyező- és nyugdíj-egyletének egyleti céljai előmozdítása indokából egy évi tartamra engedélyt adtam az ország területén tagok és könyörömadományok gyűjtésére. Minthogy a nevezett egylet által kitűzött emberbaráti cél előmozdítása és támogatása minden művelt államban a társadalom feladatát képezi; de másrészt, mivel az állam érdekében is áll, hogy a társadalom, — a mely eddig az emberbaráti intézmények támogatására hazánkban más külföldi államokhoz arányitva kevesebbet áldozott — a vakok helyzetének javítására a töle telhető áldozatokat meghozza: ennél fogva a fennebbi gyűjtési engedély megadásáról oly felhívással értesitem a törvényhatóságokat, hogy a többször említett egyletet hatósági támogatásban részesíteni és annak érdekeit megvédett uton és módon előmozdítani igyekezzenek.”

A gyárak felhúzó gépei. A belügyminiszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a gyárak és gőzmalomok magasabb emeleteibe irányított felhúzó gépeket csak az esetben szabad a forgalomnak átadni, ha azok biztonsági forgó-szerkezettel vannak ellátva.

Koronára szóló váltók.

Az új pénz, a korona, már megkezdte szereplését, pedig még jó ideig nem lesz szerencsénk hozzá. Addig is azonban, a míg alkalmunk lesz közelebbi ismereteket (sőt némelyikünknek talán szoros és állandó barátságot) kötni a már megszületett, de még színöröszinre nem látott jövevényre, az osztrák-magyar-bank tudtára, hogy már elfogad minden fiókjánál koronáról szóló váltókat leszámítva véget. Tehát már koronákban is csinálhatjuk az adóságot! De azt is újságolják — nem tudjuk mi a való benne — hogy az állami tisztviselők szeptember hó 1-ére már koronákra állítják ki a nyugtájukat is a hivatalos fizetéseiket illetőleg. Szeptemberben tehát már „koronákat vesznek föl”, ha mindjárt valójában csak a beteges vén bankók ütik is a markukat.

Katonák mint tűzoltók. Egy igen praktikus gondolat megvalósításával foglalkoznak most. Arról van szó ugyanis, hogy a tényleges szolgálatban álló katonákat kiképzik a polgári tűzoltók közreműködésével a tűzoltásban. A fővárosban már megkezdtek ezt a valószínű, hogy nem sokára a vidéken is rákérül a sor. — Országszerte csökkenteni kezd ugyanis az önkéntes tűzoltók buzgalma s így a megcsappanó csapatokat vész esetén katonatűzoltókkal gyarapítják, a kiknek ismét az a hivatásuk, hogy visszatérve illetőségük helyére, már mint gyakorlott tűzoltók újabb csapatokat szervezzenek.

Jegyzők figyelmébe. Egy konkrét eset alkalmából, hogy vajjon a helyettes jegyzőnek jegyzőképeségi bizonyítványa országszerte való érvényesítéssel felruházható-e? A belügyminiszterium leiratban tudatja, hogy csak a községek által rendszeresített álláson levő községi (kör-) jegyzői, aljegyzői vagy segédjegyzői minőségben teljesített 3 évi gyakorlatnak van azon joghatálya, hogy az illetőknek jegyzőképeségi bizonyítványa országszerte érvényes. Mert míg a rendszeresített állás föltételéhez nem kötött gyakorlati kiképzés a vizsgálóhoz való becsátás szabályozásánál meghatározottatik, a rendszeres segédjegyzői álláson nyert gyakorlat időtartama azon kedvezmény föltétele gyanánt köttetett ki, melynél fogva az illető nemcsak azon vármegyében, hol vizsgázott, hanem az egész országban bárhol községi jegyzővé választható.

Eltűnt üzletvezető. Brichta Mór, zentai kereskedő, egy fióküzletet is tart fenn ugyancsak Zentán s ebben Dukász Gyulát alkalmazta üzletvezetőül. A múlt héten egy alkalommal a reggeli boltnyitást hiába várták, mert az üzletvezető elmaradt. Csak a rendőrség keresésének volt némi eredménye, mert kitűnt, hogy Dukász mulatott s hajnalban részegen a sztrik közé vetődött, ahol el is aludt. Itt találta meg, de a reá akadók hívására sem akart visszatérni, sőt midőn föltalálói a városba visszatértek, kocsira ült és Szabadkára, innen pedig ismeretlen helyre távozott és azóta semmi hír föléle.

Városi ügyek.

Kegyuri bizottsági ülés. Zombor szab. kir. város róm. kath. kegyuri bizottsága 1892. évi augusztus hó 21-én délelőtt 10 órakor a városbáza nagytermében rendes közgyűlést tart. Tárgyai: 1. A zombori róm. kath. templom, templom torony, plébániai lak külső helyreállítása, fal és kapu felállítása, egy a Szt. János kápolna tetőzetének s tatarozási munkálatokról felvett árjelési jegyzőkönyvek jóváhagyása tárgyában. 2. Főtisztelendő Fejér Gyula apát-plébános ur előterjesztése, néhai Bosnyák Ferencné szül. Lukits Julianna alapító levelének elfogadása tárgyában. 3. Magyar kir. vallás- és közoktatásiügyi miniszterium számvevőségének értesítése az iskolai alap 1890. és 1891. évi iskolai alap számadásainak felülvizsgálása tárgyában. — A kalocsi főtisztelendő egyházmegyei főhatóságnak leirata az 1890. és 1891. évi iskolai alap számadásainak felülvizsgálása tárgyában. 4. Purman Alajos pénztárnok kimutatása, az iskolai alap és az elemi iskolai segélypénztár jelenlegi állása tárgyában. 5. Zombori takarékpénztár értesítése, a takarékpénztárban elhelyezett tőke kamatainak leszállítása tárgyában. 6. A kalocsi érseki főszentszékek leirata az 1892. évre szóló egyházi pénztári költségeloirányzat jóváhagyása tárgyában. 7. A zombori kir. telekkönyvi hatóságnak f. évi 10.87. számú végzése Mattarics X. Ferenc és társai ingatlanainak szétosztása, és a rajta levő terhek átbevezetése tárgyában. 8. Szabácsy Mihály zombori mézáró kérvénye az általa birt 19—20. számú bolti helyiségnek Adamovits Mihály nevére való átruházása tárgyában. 9. Főtisztelendő apát-plébános ur előterjesztése, a kálváriai kápolnán teljesített tatarozási munkálatok után felmerült 126 frt 7 krnyi költségnek kintalványozása iránt. 10. Főtisztelendő apát-plébános ur előterjesztése, a templom részére beszerzett misemondó rubák után felmerült 132 frt 90 krnyi költség kintalványozása iránt. 11. Főtisztelendő apát-plébános ur előterjesztése, a Haviboldogasszony kápolnán és a csösz lakásán teljesített munkálatok után felmerült 63 frt 80 krnyi költségek folyósítása iránt. 12. Főtisztelendő Fejér Gyula apát-plébános ur javaslata — dr. Vadas Kálmán 2718 frt 30 krnyi tőketartozásának konvertálása iránt beadott kérvénye tárgyában. 13. Főtisztelendő Fejér Gyula apát-plébános ur megkeresése, a városi népnevelési bizottságba a róm. kath. hitfelekezet részéről egy tag megválasztása iránt. 14. A kiküldött bizottság javaslata, kistemető kibővítése tárgyában. 15. Főtisztelendő apát-plébános ur előterjesztése, a zárdaiskolai épületben elhelyezendő emléktábla beszerzése tárgyában. 16. A zombori kir. telekkönyvi hatóságnak f. évi 12584. számú végzése, Veszelovszky Péter által kifizetett 1600 frt kölcsöntőke törlesztése tárgyában. 17. Brkits Bránkó kérvénye, a 12. számú boltnak Útvits Nikolára leendő átengedése iránt. Zomborban, 1892. évi augusztus hó 17-én. Dr. Csibás Benő polgármester, mint kegyuri bizottsági elnök.

Művészet és irodalom.

Az új italmérési törvény. Most jelent meg Lampel (Wodianer) könyvkereskedésében az e napokban kihirdetett Új Italmérési Törvény (1892. XV. t. c.) a törvény szövegével s terjedelmény magyarúttal. (Ára 40 kr.) Gyakorlati hasznosságát különösen kiemeli az, hogy az előbbi jogérvényektől tett eltéréseket kitüntetési s az új törvényben csak hivatkozott régebbi törvényi intézkedéseket közli. — A tájékozást nem kevésbé emelendi az is, hogy az „Előismeretekben” ezen jogérvény reform célját, feladatait, előnyeit s kifogásait, ezeknek megcáfolásával is — ugy az előbbi törvény-

hozásokkal szemben, a létesített újításokat s módosításokat bőven megismerteti. — Tíztesen foglalkozik a kizárólagos italmérési jogviszony természetének s irány szabályainak fejtegetésével. — És a fontos kérdéseknél felhasználta a parlamentben s bizottságaiban felmerült vitákat s különböző véleménynyilvánulásokat is.

„Magyar Géniusz.” Alig keletkezett még Magyarországon irodalmi vállalat, mely oly rövid idő alatt, alig egy féle évi fennállása után, a művelt közönség bizalmát és pártolását kiérdemelte volna, mint a „Magyar Géniusz”. Egy fél év után a „Magyar Géniusz” már páratlan sikerekre hivatkozhatik, s valóságilag új lendületet adott művészi és irodalmi életünknek, mert hisz legbirtvebb iróink és művészeink siettek a „Magyar Géniusz”-nak rendelkezésére bocsátani munkáik legjavát, s az eddig megjelent 32 szám egész tárháza a szebbnél szebb, s művészi kivitelben bemutatott képeknek, melyek érdekesekek, s művészi becsesel bírók, vagy tanulságosak a szerint, a mint az események felszínre vetettek egy-egy aktualitást. Egész tárháza az irók becses munkáinak, s ha itt nem közlünk névsort, csak azért történik, mert alig van számottevő magyar író, a kinek nevét ide nem kellene nyomtatnunk. A közönségnek alkalma volt tapasztalni, hogy a „Magyar Géniusz” miként emelkedett számról számrá fényben, pompában, külsőleg és tartalmilag. Ez a folytonos emelkedés jellemzi a „Magyar Géniusz”-t, melynek hasábjain csaknem kizárólag eredeti magyar dolgozatokkal találkozunk az olvasók, s melynek minden számában kivétel nélkül találunk egy-egy nagyértékű munkát Dóczy Lajosnak, a nagynevű költőnek tollából. Kiemeljük ezt különösen azért, mert Dóczy Lajos kizárólag csakis a „Magyar Géniusz”-nak ír, már pedig e hírneves költőnek minden megszólalása egy-egy eseményzámba megy. Még csak azt jegyezzük meg, hogy a „Magyar Géniusz” versenyképes a hasonló külföldi vállalatokkal, s e mellett olyan minden ízében magyar szépirodalmi lap, mely minden művelt család asztalán önérettel foglalhat helyet. A „Magyar Géniusz” előfizetési ára: egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyed évre 2 frt 50 kr. A „Magyar Géniusz” szerkesztősége és kiadó-hivatala.

GAJDOBRA AUGUSZTUSBAN.

(A főorvos és utasításai. Az ülés, a bíró, a kántor és a hangulat.)

Sic sum, ut videt!

Folyó hó 4-én reggeli 8 órakor érkezett körünkbe két megyei doktor ur: a helyi főorvos és a járásorvos. A főorvos az azonnal hozzáfogott a farszót munkához, megvizsgálván közlegünk összes közhelyeit. Izmos márkából hintette szét köztünk a közegészségügy áldásos magvait és lelkeinkre kötö ápolásukat. Most már csak egy kis jóakarattal, meg csillogó ősi harmat kell hozzá, hogy a hetven gombos pruszlek alatt immunisak maradjunk a muszka nyavalyától. A doktor ur valóban Cato erős lelkével fogott munkájához, a tanácsteremben fölvetve a jegyzőkönyvet, utasította községbeli kartársát a közegészségügyi bizottságnak hetenként történendő összehívására és az intézkedések kérelhetetlen keresztülvitelére, kipucolta a törpe Elis királyok istállót és folytatózó civilizatorius nemes működését, a szomszéd községbe utazott. Még csak ebédre sem maradt nálunk, hanem a főt. esperes urunk ismert vendégszerető házába rövid időre betérvén, hamarosan villásreggelizett s aztán föl-pakolván kollégáit — tres faciens collegium — Szilbásra hajtattott.

Harmadnapra már összeült a bizottság a tanács-teremben, hol az elnöklő orvos resumálván a közegészségügyi intézkedések pontjait, különösen három főteendő szigorú teljesítésére hivatá föl a közfigyelmet: a mértékletes életmódra, a köztisztaságra és gyanus esetekben az orvosi segély igénybevételére. Sértvén pedig a nemzeti nyelven tartott beszéd bíróuraimknak „der die dász-boz” szokott füleit, elmondattak vala az üdvös igék némétül is. Igaz ugyan, hogy az előadó úgy bánt el a Teutonok nyelvvel, akár egy gyakorlatlan Kozarek vonagló áldozatával, de azért hát locutus et finitus! Hanem alig hangzottak el a homlokra és ábrázatra egyaránt bőséges verejtéket csalogó győtrelemzülte passzusok: piros pozsgás bíró uram — qui carens altera Petri parte — fölemelkedék kuruli székéből és mérges insulenciával úgy föbe költintotta a lakásán szunnyadó crapulosus kántor bácsit, hogy az a pamlogon — sebzett vadként — csak úgy bögtött bele. Az elnöklő orvos tudván jól, hogy a megtámadott egy homo nimis mero, aki kantából issza a likört, sicut cantores amant liquores, és aki régen rászolgált, hogy burgundi orrát — elretentő példaul az epigonoknak — borszeszben megörizzék, diskolor bőrtét pedig elevenen kikészítsék: mégis miután koleragyűlés és kántorügy nem igen férnek meg egy suba alatt, ugyanazért berekeszté az ülést hamarosan, ne hogy az animosus bíró uram a tárgyalások keretén belül ambagiosa altercatiot provokáljon. Hát bizony ez a sokszor meghányt-vetett kántorügy most az egyszerű nem ide tartozott, mert hiszen talán nem fogna inficiálni bennünket, ha továbbra köztünk maradna is a „notus vitiiis”, aki pálinkás szagu expirációkkal vegyített borizú hangokot égi zsolnárokat énekel.

Ülés után aztán nyilvánosan tárgyalunk ügyét, szapultuk szennyest. Persze ez annyit használt neki, akár a szerencsének a mosdatás. Nem első eset különben, hogy amendabilis conditui ja miatt alaposan megpüföltük. A telen egyszer a nagy mosás munkáját végeztük el rajta hárman. Heroikus kúra volt ez nagyon! Az orvos előzetesen letarolta üstökét, az esperes kátrányzappannal mosta meg kopasz fejébujját, a káplán pedig hevítette kolláiban a hozzávaló maró lugot. Azt hittük, megtisztult utána, pedig hát nem ért semmit neki izzasztó műveletünk. Sine causa sudavimus! Oleum et operam perdidimus! Utóbb a fölkapott világhírű Doering szappannal „a bagollyal” tettünk rajta kísérletet. Kárbavesztett mosás volt ez is. Napraforgó ábrázata — os sibi distortuens — csak ugy mosolygott reánk, attikai kedélye pedig négyzetre emelődött. Végre a „macskakatservekkel” teli statusquoja teljes bizonyítékot szolgáltatván maga ellen: az iskolaszék remonstálva appreciatiot küldött föl az érseki hatósághoz, honnan Szent István napra hihetőleg megérkezik a lángbetűkkel írott pecsétes bulla: „Mene, Tekel, Ufarsin!” amit jó magyarsággal majd immigen tolmácsol neki az iskolaszéki elnök ur, hogy: Szepi, te megmérlegeltéttél, de könnyűnek találtattál, ergo pusztulni fogsz! Mi pedig józan polgáremberek szánakozva, kényyszerítve toljuk ki majd sze-

kerét a batárból: Naviget Anticyram! naviget infernum! Végezzen veled Robinetti!

Parásztai.

Cukorgyár a megyében.

Telbisz Károly dr. a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék hités vegyész, kiválóan alkalmasnak találván megyénket a cukortermelésre, tervbe vette egy cukorgyárnak e megye területén leendő föllállítását. Kibocsátotta a napokban a fölhívást mindazokhoz, a kik ez ügy iránt érdeklődést tanúsítanak s közli a tőke előteremtésére vonatkozó tervezetet is. Hogy a terv kivitelével a megye mely vidékének jutna a gyár, arról egyelőre hallgat a fölhívás, de a Szabadkán megjelenő „Bácskai Ellenőr” cstitörtöki száma már kezd előhozakodni Szabadka vasutáival s ezen a címen Szabadkának kéri a gyárat is. Ezzel a kérdéssel különben még most a legelső lépés megtételénél, nagyon korán van foglalkozni. A fő egyelőre az, hogy minél több részvényes akadjon s akkor majd elváltik, hogy hol épüljön föl a gyár is. Dr. Telbisz fölhívása és tervezete a következő:

Bács-Bodroghmegye tisztelt gazdái figyelmébe!

Evek hosszú során át fáradoztunk a cukorrépa termelés és cukorgyártás meghonosításán Délmagyarországban.

Mindenekelőtt Temesvár és vidéke lakóiban véltük tervünk kivitelére pártoló hangulatot kelthetni, de fájdalom, csatlakoztunk s tervünk ezen város és vidéke érdekelt közönsége minden új iránti közönbösségén és bizalmatlanságán végleg meghiusult.

Teljes bizalmunk immár Bács-Bodroghmegye — hazánk ezen áldott vidéke — műveltsége és vállalkozó szelleméről általános ismert lakóihoz fordul, bemutatván egyúttal cukorgyár alapítási tervzetünket ama alázatos kéressel, sziveskedjenek velünk egy Bács-Bodrogh vármegyében létesítendő cukorgyár érdekében állandó összeköttetésbe lépni.

Megjegyezve még, hogy ezen fontos ügy létesítése érdekében bármint felvilágosítással a legnagyobb készséggel bármikor ingyen szolgálni kötelességünknek tartjuk. Vagyunk kitűnő tisztelettel

Dr. Telbisz János,

kir. keresk. törv. hités vegyész, Budapest, Andrássy-ut 47.

Első magyar gazdasági cukorgyár-részvénytársaság alapítási tervzete. Létesítendő Bács-Bodrogh vármegyében.

1. Az alapítandó cukorgyár a Cseh- és Németországban a legjobb eredménnyel működő gyárak mintájára részvényekben fog alapíttatni.

2. 2000 drb. részvény 200 frtjával bocsájtatnak ki, a melyek 400,000 frt részvénytőkéket képviselnek.

3. A részvények névre szólók, és köteles minden részvényes egy részvény után 10 éven át 100 mm. cukorrépat szállítani.

Azon részvényesek, a kik földmíveléssel nem foglalkoznak, akként felelhetnek meg répaszállítási kötelezettségüknek, a mennyiben az igazgatósági tanács a megfelelő mennyiséget azok részére beszerzi.

4. A gyár fizet minden részvényesnek métermázsánként a szállítási állomástól 70 krt és visszaadja minden répatermelőnek a megfelelő répahulladékokat.

5. Hogy a kisbirtokos is részvényes lehessen, kibocsájtatik 160000 frt erejéig 8000 drb részvény olykép, hogy az illető répatermelő a részvény megszerzéseért az első évben répat szállíthat.

6. A vállalatból eredő tiszta nyeresemény az év végével 100 mm. után egyenlően osztatik fel.

7. A gyár egyelőre körülbelül csak 200 ezer mmázsa répa nyerscukor feldolgozására rendezetik be, kilátásba helyeztetik azonban az, hogy ezen vállalat nagyobbítani fog, nemkülönben, hogy ezen vállalat cukorfinomításra is fog kiterjesztetni.

Törvénykezés.

Ítélethirdetés a Tyószity-ügyben. E hirdett ügyben folyó hó 16-án hirdettetett meg a szegedi kir. tábla ítélete a zombori kir. törvényszéknél. A megidézett és nagyon is érdekelt szabadlábán lévő vádlotakon kívül, a már 4 éven felül vizsgálati fogságban lévő Tyószity Lázár, Djakovics Nikola, Arcseszko Koszta, Arcseszko Lázár és Kottur Milos vádlottak erős fedezet mellett állítottak a kir. törvényszék elé. A kir. tábla ítéletét, melyet nagyszámú hallgatóság is végig hallgatott, Dalmay Pál bíró, mint az ügy előadója olvasta fel. Tyószity Lázár vádlottra nézve a törvényszék ítélete azonban változtatott meg, hogy Doró Mihály csendő megölésében és az 1886. évi december hó 2-án Hódvágás alatt a csendőnek ellenében elkövetett emberölés kísérletében is bűnösnek mondatott ki, azonban az életfogytig tartó fegyházbüntetés helybenhagyott. Djakovics Nikola büntetése 15 évi fegyházra, Kottur Milos büntetése 13 évi fegyházra, Arcseszko Koszta és Lázár 8—8 évi fegyházra, Milics Pál büntetése pedig 9 évi fegyházra emeltetett fel. Egyebekben a törvényszék ítélete csekélyebb eltérésekkel helybenhagyott. Az ítélet ellen az összes vádlottak, ugy a kir. ügyész is, utóbbi különösen Tyószity és Djakovicsra nézve, mert halálra nem ítéltettek, felebbezést jelentettek be.

Sikkasztó községi pénztárnok. Ó-Sztapáron mult évi december hó 13-án Józits István községi bíró váratlanul rovacsolást tartott, minek az volt a meglepő eredménye, hogy Kanurits Szima községi adópénztárnok pénztárában egy krajcár sem találtott, holott 2286 frt 68 krnak kellett volna a pénztárban lenni. Ezen bűnügyben folyó évi augusztus hó 13-án tartottat a vég-tárgyalás a zombori kir. törvényszéknél. A törvényszék következőkép alakult: Raics Lyubomir bíró mint elnök; Hettesheimer Henrik bíró mint előadó; Jusics Antal bíró mint szavazó és Mayer Károly aljegyző, mint jegyző. A vádhatóságot Dobák Béla kir. ügyész képviselte. Kanurits Szima vádlott védelmében dr. Czvetkovits Péter ügyvéd jelent meg. Kanurits Szima vádlott tagadja, hogy ő sikkasztott volna és azt állítja, hogy más valaki férhetett a pénztárhoz és őt egyszerűen megrabolták. A bevételezett, de a pénztárba be nem szállított összegekről pedig azt állítja, hogy tévedésből nem számolta el azokat. Bár vádlott ezen tagadásával szemben előtetésére nézve elegendő bizonyíték van, a végtárgyalást el kellett napolni, mert több káros és tanu nem jelent meg.

Közgazdaság.

Amerikai szőlővesszők eladása. Az állami amerikai szőlőtelepeken a folyó év tavaszán készített és jól megfogamzott fás- és zöld szőlőoltványok az ősz folyamán adatnak el. A szőlőoltványok vételára a megrendelőktől utánvétel útján fog beszélni, s a megrendelő tartozik magát alávétetni annak, hogy azon esetre, ha az utánvétellel küldött szállítmány átvétele iránt bármi okból nem intézkednek, a miniszterium a felmerülő összes szállítási és egyéb költségeket, s az oltványok elromlása esetén azok árát is rajta rövid sommás eljárás útján behajthatassa. Az eladásra kerülő szőlőoltványok legnagyobb része Riparia, Portalis és Riparia Sauvage alanyokon készült, s csak jelentékenyen kisebb rész lett Riparia-Tomentosa, Vitis-Solonis, Violla és York-Madeira alanyokra nemesítve. Mindazonáltal a megrendelőknél az alanyokra nézve nyilvánítandó kívánsága a lehetőség figyelembe fog vétetni s azon esetre, ha a megrendelő ez iránt nem nyilatkozik, az alanyok megválasztásában, amennyire a készlet engedi, irányadónak az illető borvidék főbb talajviszonyai vétetnek. A kiosztásnál első sorban a legfontosabb és már teljesen elpusztult borvidékek igényei vétetnek figyelembe, ugyanazon, hogy oltványokat lehetőleg minél többen kapassanak. Eneffogva egy megrendelő két kataszteri hold szőlőterület beültetésére szükséges mennyiségnél több oltványokra csak azon esetre tarthat igényt, ha a többi megrendelő kisebb megrendeléseinek foganatosítása után megfelelő készlet marad fenn. Ehhez képest tekintettel arra, hogy mind takarékosági, mind okszerűségi szempontból ajánlatos, hogy az oltványok állandó helyekre legalább 120 cm. sor- és ugyanannyi töke távolságban ültetessenek ki, s miután ily távolságban való ültetés mellett egy kataszteri holdra 3958, kerek számban 8000 drb oltvány szükséges, az egy megrendelőnek kiszolgáltatható oltványmennyiség maximuma egyelőre 8000 drbban, az egyes fajtákból megrendelhető legkisebb mennyiség pedig 100 drbban állapították meg. Immunis homokterületekre, valamint filloxera zár alatt nem lévő területekre szőlőoltványok csak azon esetre fognak kiadni, ha az összes készlet a már zár alatti területekre igénybe nem vétetik. Tekintettel arra, hogy a várható oltványkészlet az országsszerte kielégítő szükséglet mérvéhez képest viszonylag nagyon mérsékelt: a miniszterium a beérkező összes megrendelések teljesítéséért felelősséget természetesen nem vállalhat. A megrendelések eszközölésére külön megrendelési iver adatnak ki. Ezen megrendelési iver bélyegmentesek s az egyes rovatok pontos kitöltése mellett az illető megrendelő által aláírva, lehetőleg mielőbb, de legkésőbb f. évi október hó 1-ig közvetlenül a földművelésügyi miniszteriumhoz terjesztendők fel, annyival is inkább, mert az ezen határidő után beérkező megrendelések figyelembe nem vétetnek. Megrendelési iver — szóbeli vagy írásbeli megkereséssel — szereshetők: a) a földművelésügyi miniszteriumtól, b) az orsz. borászati kormánybiztostól, c) a vincellériszkolai igazgatóságoktól: Budapest, Erdőszegegy, Ménesen, Nagy-Enyeden, Tarcalon, Tapolcán, d) a szőlőszeti és kertészeti iskola igazgatóságától Pozsonyban, e) a szőlőszeti és kertészeti tanfolyamok vezetőitől Szegszárdon és Egerben, f) az állami Miklós-telep igazgatóságától Kecskeméten, g) a kerületi szőlőszeti és borászati szakközegektől és pedig: 1. Dezső Miklós szőlőszeti és borászati vándortanítótól Pécsen, 2. Adamovich Lázár vincellériszkolai s. tanítótól Pápán, 3. Bucher Alajos vincellériszkolai s. tanítótól Nagy-Maroson, 4. Rác Sándor vincellériszkolai s. tanítótól Székesfehérvárott, 5. Munkácsy József vincellériszkolai s. tanítótól Miskolcon, 6. Guzmán Dénes szőlőszeti és borászati vándortanítótól Miskolcban, 7. Heinrich József szőlőszeti és borászati vándortanítótól Horgoson, 8. Fekete Pál szőlőszeti és borászati vándortanítótól Dicső-Szt.-Mártonban, h) a filloxera felügyelőktől, és pedig: Wény Jánostól Fehértemplomban és Máriássy Antaltól Kassán.

Naptár. Augusztus.

Havi és beti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
19 Pént.	Lajos pk.	Szébald, Tek.	7 Dometius
20 Szom.	István m. kir.	István m. kir.	8 Emilián
21 Vas.	B 11 Sz. J. ün. B 10 Tr. K. A.	9 D 11 M. ap.	
22 Hétfő	Timóté v., Alf. Timóté	10 Lőrinc	
23 Kedd	Benici Fülöp	Zakariás	11 Eupol

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Bácsujfalu község előljárósága részéről 2 közrendőri állásra pályázat nyitattik. — Évi fizetés egyenkint 240 frt.

Pályázók kellően felszerelt kérvényeiket az alólírott előljárósághoz **folyó hó végéig** nyújtsák be.

Bácsujfalun, 1892. augusztus 16.

Pinterovics Ferenc, Vrabzsenyak János,
jegyző. 3—1 bíró.

5256. szám.
kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Keresztur községében megüresedett községi segédjegyzői állás betöltésére, mely állással havonkénti előleges részletekben kiszolgáltató 400 frt évi fizetés van egybekötve, pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabály szerint felszerelt s nyelvismertüket is igazoló pályázati kérvényeiket hozzám f. évi augusztus hó 20-ig benyújtsák.

Kulán, 1892. augusztus hó 1-én.

Dr. MOLNÁR KÁROLY,
főszolgabíró.

2—2

1347. szám.

kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye apatini járásához tartozó Szóna községében a községi pénztárból havi utólagos részletekben fizetendő évi 400 forintnyi fizetéssel javadalmazott rendőrzetűi állásra ezen pályázat hirdetetik.

Felhívotnak folyamodók, miszerint orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal, valamint keresztlevéllel, vagy ezt pótló katonakönyv, vagy katonai végelbocsátó-levéllel felszerelt kérvényüket f. évi augusztus hó 21-éig Szóna község elöljáróságánál nyújtsák be, megjegyezvén, hogy a később beérkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak. A rendőrzetűi felszerelvényeit a község adja, megállapított ruházatát pedig a rendőrzetűi saját költségén tartozik beszerezni. Kelt Szóntán, 1892. augusztus 1-én.

Thurszky János, Ertl János,
jegyző. 2—2 bíró.

Pályázat.

Ó Kanizsán egy róm. kath. magyar tannyelvű városi tanítói állásra pályázat nyitattik. Évi jövedelme 500 frt készpénz, előleges havi részletekben fizetve; 10 évi működés után 50 frt, azután minden 5 év után 50 frt pótlék, a községi szabályrendelet szerint; 120 frt lakbér-átalány, avagy természetbeni lakás; 4 öl puha tűzifa és ennek beszállítására 4 frt; fűtőanyagra — melyből a tanterem is fűtendő — 54 frt; a tanterem fűtetéséért, söpítéséért, a gyermekeknek ivóvízzel, az iskolának krétával és szivacsos való ellátásáért 25 frt. Azon eseten, ha e hely előléptetés útján töltetik be, a városban egy ideiglenes tanítói állás jó üresedésbe, következő javadalmazással: 300 frt évi fizetés, 50 frt lakbér, egyéb átalányok mint fent.

Ugyanazak Ó Kanizsán 3 szállási tanítói állás áll üresedésben. Ezek közül kettő állandó, egy ideiglenes; azonban az utóbbinak véglegesítése is várható. Ezek évi javadalma egyenkint: szabad lakás; 350 frt évi fizetés havi előleges részletekben; 10 évi szolgálat után 50 frt pótlék, azután minden 5 év után 50 frt, a községi szabályrendelet szerint; két öl puha tűzifa és ennek beszállítására 2 frt; fűtőanyagra — melyből a tanterem is fűtendő — 40 frt; a tanterem fűtetéséért, söpítéséért, a gyermekeknek ivóvízzel, az iskolának krétával és szivacsos való ellátásáért 25 frt. — E szállási állások alapfizetése a képviselőtestület határozata értelmében 1893. év elején 400 frtra emeltetik a fentjelzett pótlékkal.

A kelloleg felszerelt folyamodványok **szepetember 10-ig** főtiszt. Habram János esperes plébános urhoz Martonosra (Bácsmegeye) küldendők.

Ó Kanizsa, 1892. évi augusztus 12.

MÁRTON MÁTYÁS,
plébános, iskolaszéki elnök.

3—1

859. szám.

kig. 1892.

Arletjési hirdetmény.

Rác-Militics községben a tekintetes megyei törv. bizottságnak 615/kgy. ex 1892. számú határozatával 4811 frt és 82 krajcár építési árral engedélyezett két tanterem felépítésének biztosítására alulírott község előljárói által az árletjés f. évi augusztus hó 25-én délelőtt 9 órára Rác-Militics községhezához tüzetik ki, melyre vállalkozni szándékozók meghívotnak. — Az árletjési feltételek, egy a műszaki tervezet és költségvetési előirányzat a hivatalos órákban a község jegyzői irodában megtekinthetők.

Rác-Militics, 1892. augusztus hó 12-én.

Radoychich, Becker Károly,
jegyző. 3—2 bíró.

A bajai út végén levő Bruck Antal-féle ház egy vagy több évre bérbe adandó. Közlebbi értesítést e lap kiadó-hivatala ad.

3—3

A. & A. Crompton & Co. limited

Park- & Woodend Mills near Oldham.

Vevőikhez az ismeretes és számos év óta bevezetett **extrahardwiti minőségek** fonói **Crompton Abram, Crompton Milne Travis és mások** ezennel felhívást intéznek, hogy a n. é. vásárló közönség oly fonál vételétől óvakodjék, mely az övéikhez hasonló módon csomagolva és utánzott címfelirással van ellátva és megjegyzik imitt, hogy hajlandók

200 (kétszáz) forintot

fizetni annak, aki csomagolásuk és címfeliratuk hamisított és utánzóit tudomásukra juttatja, úgy, hogy azok a bíróság előtt felelősség és megfenyítésre vonhatók legyenek.

E részbeni közlemények

A. & A. CROMPTON & Co. LIMITED,
Shaw, near Oldham, England.
Rosenzweig Lipót és Fiai,

Bécs, L. Gonzaga-utca 16.

vagy

Dr. Links Emil

udvari és bírósági ügyvéd urhoz Bécs, L. Hohenstaufen-utca 2. emleendő.

13—9

Heindlhofer Róbert Zomborban.
Heil Alejcs-féle
Padlózat-fényezés
Bécsből
(Glasur)
legkisebbsz. mázoloszer puha padló számára. 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr.
1 kis palack ára 68 kr.
Viaszk-kenőcs
12—2
legjobb és leggyorsabb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 68 kr.
Mindenkor kapható:
Heindlhofer Róbertnél Zomborban.

9880. sz.

tkvi. 1892.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a hódásghai takarékpénztár végrehajthatóan öreg Pető János végrehajtást szenvedő elleni 400 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (az apatini kir. járásbíró) területén lévő, a bogojevai 544. számú tjkvból alakult 478. sz. letétben foglalt és öreg Pető János nevében álló 919. hr. 765 öl térnagságú rétre 48 frt, a 2662. hr. sz. ártérben levő 754 öl térnagságú szántóra 165 frt, a 2663. hr. sz. ártérben fekvő 448 öl térnagságú szántóra 5 frt és a 2664. hr. sz. ártérben fekvő 1 hold 733 öl térnagságú szántóra 306 frtban ezennel megállapított kikéltési árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi október hó 27-ik napján délelőtti 10 órakor Bogojeva községének a megállapított kikéltési áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 4 frt 80 krt, 16 frt 50 krt, 50 krt, 30 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikéltött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni

Kelt Zomborban, 1892. évi július hó 31-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekk. hatóság.

Ráics Lyubomir,
kir. törv. bíró.

Árverési hirdetmény.

Néhai báró Prónay Aurél apatini volt kincst. főerdész hagyatékához tartozó különféle ingóságok u. m. **kocsik, hintók, lószerszámok, tehének,** esetleg **házbútorok** stb. elhunyt-apatini lakásán

f. évi augusztus hó 21-én (vasárnap) délután 3 órakor készpénzfizetés mellett, nyilvános árverésen eladatnak s ehhez venni szándékozók ezennel meghívotnak.